

Medlem af Inatsisartut Siverth K. Heilmann
Medlem af Inatsisartut Gerhardt Petersen

26. September. 2013

Svar på spørgsmål nr. 171 om uran.

I har i medfør af § 37 i Landstingets forretningsorden stillet følgende spørgsmål til Naalakkersuisut:

Indledningsvis skal det bemærkes at en række af de stillede spørgsmål vedrører forhold og begivenheder der fandt sted før sagsområdet blev overtaget af Grønland hvorfor det har været nødvendigt at indhente oplysninger fra danske myndigheder. Af den grund har det været svært at overholde den fastsatte frist for besvarelse af § 37 spørgsmål. Der er således indhentet oplysninger fra GEUS, Risø og DCE.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

1. hvilket omfang er der udvundet malm i Kuannersuit siden den sidste halvdel af 1950'erne af Risø?

Svar

Malm fra Kuannersuit, ca. 4.200 tons, blev i 1980 transporteret til Risø, hvor man afprøvede en metode til at udvinde uran. Malmbunkerne er oplagret på Risø-området sammen med tailings. Udvinning af uran og oplagring af malm og tailings har ikke medført miljømæssige problemer og ikke givet anledning til, at de involverede personer har fået strålingsdoser over grænseværdierne. Fra Kuannersuit blev udvundet en betydelig mængde malm i forbindelse med det såkaldte "Uranprojekt", som blev afsluttet i 1983. Malmen blev brudt af firmaet Pihl & Søn, og udskibet fra Narssaq til Holbæk Havn, hvorfra den blev kørt til Risø. Formålet var at lave forsøg med udvinning af uran fra malmen. Malmen og udvindingsresterne befinder sig stadig på Risø. I 1962 udtog Risø 180 t malm fra en 20 m skakt i kanten af Kvanefjeldplateauet, og 1979-81 4700 t malm fra en 970 m lang tunnel, der gik tværs gennem forekomsten, ca. 150 m under overfladen.

2. Hvad var formålet med Risø's udvinning af malm i Kuannersuit, og hvilken forskel er der mellem Risø's formål ved udvinningen af malm og interessen for Kuannersuit i nyere tid?

Svar

Formålet med Risø's forsøg var at finde en optimal metode til udvinning af uran fra malmen i Kuannersuit. Forekomsten er atypisk i forhold til andre uran forekomster, og der skulle derfor udvikles en særlig udvindingsmetode. Interessen for malmen i nyere

tid drejer sig også om de øvrige indholdsstoffer i malmen, især de såkaldte "sjældne jordarter

3. *Hvilke videnskabelige analyser og undersøgelser i form af f. eks. geologiske, geofysiske, glaciologisk, hydrologiske og andre undersøgelser af videnskabelig karakter af betydning for Kuannersuit foreligger der i forbindelse med Risø's udvinding af malm, og som udarbejdet af Risø eller andre instanser/myndigheder el. lign.?*

Svar

Der foreligger en serie rapporter fra "Uranprojektet", herunder rapporter om geologiske forhold, udvindingsteknik, miljømæssige aspekter, radiologiske aspekter, og planer for infrastruktur for udvinding af malme.

4. *Hvilke videnskabelige analyser og undersøgelser i form af f. eks. geologiske, geofysiske, glaciologisk, hydrologiske og andre undersøgelser af videnskabelig karakter af betydning for Kuannersuit er der gennemført siden ophøret af Risø's udvinding af malm ved Kuannersuit?*

Svar

Der er ikke foretaget nogen videnskabelige undersøgelser i Risø regi siden afslutningen af Uranprojektet i 1983. Der er udført en del efterforskningsundersøgelser i forbindelse med GME's licens af området. For så vidt angår miljøundersøgelser henvises til besvarelsen af spørgsmål 10. Se oplysninger fra DCE til spørgsmål 10.

5. *Hvilke forholdsregler og krav stillede den danske stat ved Risø's udvinding af malm ved Kuannersuit for at udvindingsaktiviteten blev udført hensigtsmæssigt samt forsvarligt med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljø, ressourceudnyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed, og i givet fald på hvilket (lov-)grundlag?*

Svar

Det har ikke været muligt inden for tidsfristen at få oplyst hvilke forholdsregler og krav der blev stillet i sin tid af den danske stat.

6. *Hvilke vilkår og henvisninger bliver der stillet i dag ved eventuel udvinding af malm ved Kuannersuit for at udvindingsaktiviteten bliver udført hensigtsmæssigt samt forsvarligt med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljø, ressourceudnyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed, og i givet fald på hvilket (lov-)grundlag, og er der tale om strengere eller lempeligere forholdsregler og krav i forhold til de krav og forholdsregler, der blev stillet over for Risø?*

Svar

Kravet til en uranmine vil være, at driften skal ske på en miljø-, sikkerheds-, sundheds- og samfundsmæssig bæredygtig måde og kravene, der vil blive stillet, vil være efter hvad der internationalt bliver betragtet som bedste praksis.

Hvis vi her i Inatsisartut beslutter, at ophæve nul-tolerancen vil det næste skridt være at Naalakkersuisut igangsætte et større udredningsarbejde for at skabe rammerne for en sikker uran minedrift. Arbejdet er allerede begyndt. Naalakkersuisut har det sidste halve år været i tæt dialog med Danmark vedrørende spørgsmålet om konsekvenserne af en eventuel ophævelse af den Grønlandske nul-tolerance. I den forbindelse er det i vidt omfang blevet afdækket hvilke lovgivningsmæssige rammer, der eksisterer nu og hvilke internationale forpligter som Grønland skal leve op til når uranen skal eksporteres. Vi vil selvfølgelig arbejde videre på baggrund af det arbejde, der allerede nu er gjort. Der henvises i øvrigt til svaret til spørgsmål 5.

7. *Hvilke forholdsregler og krav stillede den danske stat ved Risø's udvinding af malm for at beskytte sundheden, miljøet og naturen for at forebygge, begrænse og bekæmpe eventuel forurening og anden negativ påvirkning af sundheden, miljøet og naturen under og efter Risø's udvinding af malm ved Kuannersuit, og i givet på hvilket (lov-)grundlag?*

Svar

Det har ikke været muligt inden for tidsfristen at få oplyst hvilke forholdsregler og krav der blev stillet i sin tid af den danske stat.

8. *Hvilke vilkår og henvisninger bliver der stillet i dag ved eventuel udvinding af malm for at beskytte sundheden, miljøet og naturen for at forebygge, begrænse og bekæmpe eventuel forurening og anden negativ påvirkning af sundheden, miljøet og naturen under og efter eventuel udvinding af malm ved Kuannersuit, og i givet på hvilket (lov-)grundlag, og vil der være tale om strengere eller lempeligere forholdsregler og krav i forhold til de krav og forholdsregler, der blev stillet over for Risø?*

Svar

For minedrift gælder der en række miljømæssige bestemmelser og kriterier som ikke gjaldt for undersøgelserne i Kuannersuit. Beslutes det at tillade brydning af malm med et uranindhold som det i Kuannersuit vil disse råstoflovgivningens miljøbestemmelser også gælde for Kuannersuit. Der vil være derudover være forhold vedrørende radioaktivitet som der ikke tidligere har været taget stilling til i Grønland som vil kræve at der fastsættes f.eks. grænseværdier gældende for Grønland for stråling, radium og radon i vand og luft. Jeg henviser desuden til besvarelsen af spørgsmål 6.

9. *Hvor mange arbejdede ved Kuannersuit, incl. lokal fastboende arbejdskraft, under og efter Risø's udvinding af malm ved Kuannersuit siden den sidste halvdel af 1950'erne?*

Svar

Det har ikke været muligt inden for tidsfristen at få oplyst hvor mange og hvem der var beskæftiget sin tid af Risø og den danske stat.

10. *Hvilke miljø-, helbreds- og sundhedsmæssige foranstaltninger har den danske stat foretaget efter ophøret af Risø's udvinding af malm ved Kuannersuit, og er der givet fald konstateret helbreds- og miljømæssige konsekvenser som følge af Risø's udvinding af malm ved Kuannersuit?*

Svar

I 2001 blev der indgået aftale mellem Forsøgscenter Risø og DMU om, at DMU skulle udføre en miljøundersøgelse af, om efterladt malm fra prøvebrydning af uranmalm i Kuannersuit havde påvirket dalen og fjordområdet. Resultatet af undersøgelserne blev publiceret i DMU rapport 166 i 2002. Hovedkonklusionen i rapporten er: Hovedkonklusionen er, at malmbunkerne og udsivningen fra minen ikke i dag har nogen påviselig effekt på Narsaq Elv og Narsap Ilua, idet de fundne forhøjelser også fandtes i 1976 som følge af den naturlige påvirkning af miljøet fra de i Kuannersuit forekommende grundstoffer

11. *Hvilken mineraludvindingsteknologisk, videns- og erfaringsmæssig udvikling har der været siden Risø's udvinding af malm ved Kuannersuit for at beskytte sundheden, miljøet og naturen for at forebygge, begrænse og bekæmpe eventuel forurening og anden negativ påvirkning af sundheden, miljøet og naturen før, under og efter eventuel udvinding af malm ved Kuannersuit, og er der i givet tale om forbedring af beskyttelsen af sundheden, miljøet og naturen end de vilkår, der herskede under Risø's udvinding af malm ved Kuannersuit?*

Svar

Siden Risø foretog brydning på Kvanefjeld er flere nye uranminer åbnet i bl.a. Canada og Australien. Der kan høstes viden og erfaring fra disse lande om sikker mine drift i henseende til sikkerhed, sundhed og miljø.

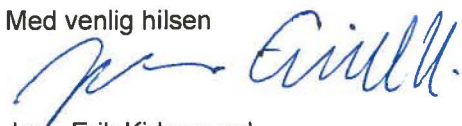
12. *Hvordan er sundhedstilstanden, sygdomsbilledet og dødeligheden i Narsaq i forhold til resten af landet, og har udviklingen af sundhedstilstanden, sygdomsbilledet og dødeligheden været anderledes end resten af landet, og kan sundhedstilstanden, sygdomsbilledet og dødeligheden i givet fald have sammenhæng med Risø's udvinding af malm ved Kuannersuit?*

Svar

Sundhedstilstanden, sygdomsbilledet og dødeligheden og udviklingen i disse i Narsaq adskiller sig ikke forholdene i Grønland i øvrigt. Der er ikke og kan ikke forventes at findes sammenhæng mellem Risø's tidligere udvinding af uran i meget beskedne mængde og befolkningens sundhedstilstand.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Jens-Erik Kirkegaard